

Motion

1978/79: 2714

av Birger Rosqvist och Eric Rejdnell

med anledning av propositionen 1978/79: 218 om lag om förbud mot att under viss tid tillföra kärnreaktorer kärnbränsle, m. m.

Kärnkraftverket i Simpevarp, Oskarshamns kommun, var redan före 1975 års energipolitiska beslut avsett att utbyggas med en tredje reaktor, O III. En bred riksdagsmajoritet ställde sig också 1975 bakom förslag om minst 11 kärnkraftsreaktorer, bland vilka ingick O III:an. I Oskarshamns kommun har — grundat på statsmakternas beslut — samtliga politiska partier direkt eller indirekt med undantag för vänsterpartiet kommunisterna tillstyrkt byggandet. Detta skedde redan 1974 när kommunen hade att avge yttrande enligt § 136 a, byggnadslagen.

Uppförandet av en kärnkraftsreaktor är ett stort byggnadsprojekt som kräver lång planeringstid. På ett tidigt stadium måste berörd kommun i sin planering beakta de effekter som etableringen av en arbetsplats för drygt tusentalet personer under en period av fem till sex år medför i olika avseenden. Bostadsfrågan för anläggningspersonal i en sådan situation har särskilt stor betydelse för den kommunala planeringen. Andra frågor som berörd kommun i detta sammanhang har att bevaka är också ordnandet av allmän och kommersiell service.

Utredningen rörande miljöproblem m. m. i vissa industriområden (UMI) har i sitt betänkande SOU 1975: 44 bl. a. behandlat större industrietableringars inverkan på kommunernas planering. I betänkandet framställs krav på avsevärt bättre boendeförhållanden för byggnads- montagearbetare m. fl. personalgrupper under uppförandetiden. De vanligen använda baracklägren i mer eller mindre omedelbar anslutning till arbetsplatsen anses i enlighet med de fackliga organisationernas krav böra ersättas med i princip samma boendestandard som gäller för permanent boende. Anläggningspersonalen aktualiserade starkt boendefrågan under uppförandet av Oskarshamnsverkets andra reaktor, O II. Kraven på bättre bostadsförhållanden var berättigade.

Under intryck av diskussionerna om boendefrågorna under byggnadstiden för O II, UMI-utredningens studierapport Tillfälliga bostadsområden i juli 1974 och UMI-utredningens ovan nämnda betänkande SOU 1975: 44 inriktade Oskarshamns kommun på allvar sin planering och sitt bostadsbyggande för att så långt möjligt på ett tillfredsställande sätt möta behovet av tillfälliga bostäder för anläggningspersonalen vid uppförandet av O III. Kommunen grundade realiserandet av planerna på

statsmakernas och vederbörliga myndigheters 1975 givna tillstånd för anläggandet av O III — med påbörjan under 1976 — på byggplatsen vid Simpevarp. Planeringsarbetet och bostadsbyggandet samordnades så långt som möjligt med kraftverkets personal- och tidsplanering.

Den oklarhet som rått angående kärnkraft och energipolitik sedan hösten 1976 har medfört att byggnationen av O III:an vad avser arbete på anläggningsplatsen ännu ej igångsatts. Tillverkningen inom verkstadsindustrin av olika komponenter till reaktor O III har dock fortsatt om än i långsam takt.

Resultatet av uppskovet med starten av anläggningsarbetet för O III har för kommunens del blivit ett stort antal tomma lägenheter som byggts speciellt för anläggningsarbetarna. Hyresförlusterna för de i kommunal regi byggda tomma lägenheterna har ökat allteftersom tiden för byggstart O III uppskjutits. Ovisshet och omläggning av bostadsproduktion har varit kostnadskrävande och har gett negativa återverkningar på arbetsmarknaden med de konsekvenser detta medför.

I regeringens proposition 1976/77: 53 med förslag till lag om särskilt tillstånd att tillföra kärnreaktor kärnbränsle m. m. behandlades bl. a. ersättningsfrågor vid eventuell avveckling av pågående kärnkraftsprojekt. På sidan 19 sades det bl. a. vara riktigt att en eventuell *avveckling* av pågående projekt kunde ske på ett sätt som tog all rimlig hänsyn till arbetstagarnas och berörda kommuners intressen.

Regeringens proposition 1978/79: 218 Om lag om förbud mot att under viss tid tillföra kärnreaktorer kärnbränsle, m. m. och vad däri sagts om folkomröstning under senast första halvåret 1980 om kärnkraftens framtida användning gör att starten för byggandet av O III i Simpevarp fördröjs ytterligare minst ett år.

I propositionen konstateras att nämnda förbud kan få omfattande ekonomiska konsekvenser för berörda företag. I den av regeringen i anslutning till propositionen förordade lagen slås fast en rätt till ersättning av staten för de företag som omfattas av förbudet att tillföra reaktor kärnbränsle. Det nämns inget i regeringsförslaget om ersättning till kommuner som drabbas av förluster genom den nya lagen.

För Oskarshamns kommun blir emellertid resultatet ytterligare hyresförluster för de i kommunal regi byggda outhyrda lägenheter som skulle ha bebotts av anläggningspersonal för reaktor O III.

Vi anser att också en kommun som drabbas av förluster eller merkostnader genom den fördröjning som ett bifall till regeringsförslaget innebär bör ersättas för detta.

Ersättningsfrågan mellan stat och kommun bör liksom mellan staten och reaktorinnehavarna lösas genom förhandlingar.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen ger regeringen till känna att kommun som genom

statliga åtgärder som innebär förseningar med igångsättning av kärnkraftsutbyggnad berättigas till ersättning härför.

Stockholm den 22 maj 1979

BIRGER ROSQVIST (s)

ERIC REJDNELL (fp)